

STUDIA
ŹRÓDŁOZNAWCZE
Commentationes

IX

STUDIA ŹRÓDŁOZNAWCZE

IX

I N S T I T U T U M   H I S T O R I C U M
A C A D E M I A E   S C I E N T I A R U M
E T   L I T T E R A R U M   P O L O N A E

COMMENTATIONES

IX

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA — POZNAŃ 1964

I N S T Y T U T   H I S T O R I I
P O L S K I E J   A K A D E M I I   N A U K

STUDIA
ŹRÓDŁOZNAWCZE

IX

WARSZAWA—POZNAŃ 1964
PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

Komitet Redakcyjny

*Aleksander Gieysztor, Brygida Kürbisówna, Gerard Labuda
Ryszard Walczak (sekretarz)*

Adresy Redakcji:

Poznań, Czerwonej Armii 90, tel. 80-48 w. 57
Warszawa, Krakowskie Przedmieście 26/28, tel. 619-88

Wydawnictwo seryjne poświęcone naukom pomocniczym historii
oraz źródłoznawstwu polskiemu i powszechnemu

Tom IX
przygotowany w Pracowni Edytorskiej Instytutu Historii PAN
w latach 1962—1963

PRINTED IN POLAND

Okladkę i obwolutę projektował
Tadeusz Chlebowski

Na obwolucie romański kościół pod wezwaniem św. Jana w Poznaniu,
według rysunku ołówkiem *Stanisława Lekczyckiego* (połowa XIX w.)

Oryginał w Muzeum Narodowym w Poznaniu

Przerys sporządził
Zygmunt Świerczyński

SPIS RZECZY

Artykuły i rozprawy

Stanisław Borowski, Charakter i klasyfikacja źródeł statystycznych	1
Jadwiga Karwasińska, Studia krytyczne nad żywotami św. Wojciecha, biskupa praskiego. IV. Miejsce Versus de passionibus. Adalberti w szeregu żywotów	15
Antoni Gąsiorowski, Najstarsze dokumenty poznańskiego domu joannitów. Dokończenie.	47
Franciszek Sikora, Uwagi o dokumentach klasztoru cysterek w Owińskach	61
Jacek Wiesiołowski, Sędziwój z Czechła (1410–1476). Studium z dziejów kultury umysłowej Wielkopolski	85
Stanisław Grygiel, Próba rekonstrukcji zaginionej części Kroniki Bernarda Wapowskiego	105

Dyskusje

Czesław Bloch, Przyczynek do metody wydawania pamiętników. Na przykładzie Pamiętników Prądyńskiego w wydaniu Bronisława Gembarzewskiego	117
Ryszard Przelaskowski, Projekt opracowania Vademecum dziejów historiografii polskiej.	137
Oldřich Králík, Adalbertiana	143

Recenzje

Проблемы источниковедения 4 (1955) — 10 (1962) (<i>Aleksander Gieysztor</i>)	147
Słownik Starożytności Słowiańskich, pod red. W. Kowalenki, G. Labudy i T. Lehra-Splawińskiego, t. I, Wrocław—Warszawa—Kraków 1961 (<i>Bogdan Rutkowski i Jerzy Wielowiejski</i>)	148
Dictionnaire d'histoire et de géographie ecclésiastique, commencé sous la direction de R. Aubert et E. v. Cauwenbergh, t. XIV, Paris 1961 (<i>Józef Szymański</i>)	152
Библиография советских русских работ по литературе XI—XVII вв., сост. Н. Ф. Дробленкова, под ред. В. П. Адриановой-Перетц, Москва—Ленинград 1961; Библиография русского летописания, сост. Р. П. Дмитриева, отв. ред. Я. С. Лурье, Москва—Ленинград 1962 (<i>Andrzej Poppe</i>)	154
Українські письменники. Біо-бібліографічний словник. Т. I, Давня українська література (XI—XVII ст. ст.), уклад Л. Е. Махновець, відп. ред. О. І. Білецький, Київ 1960 (<i>Andrzej Poppe</i>)	155
В. И. Малышев, Усть-Цилемские рукописные сборники XVI—XX вв., Сыктывкар 1960; В. И. Малышев, Усть-Цилемские рукописи XVII—XIX вв. исторического, литературного и бытового содержания, Труды ОДРЛ 17 (1961) (<i>Andrzej Poppe</i>)	156
K. Konarski, Indeks archiwalny — próba metody, Archeion 36 (1962) (<i>Teresa Zielińska</i>)	156
Centralny katalog zbiorów kartograficznych w Polsce. Z. 1, Katalog atlasów i dzieł geograficznych 1482—1800, red. i opr. M. Łodyński, przy współudziale T. Paćko i W. Żemaitis, Warszawa 1961 (<i>Henryk Münch</i>)	157
Ilustrowany katalog źródeł kartograficznych do historii budowy miast polskich. Z. 6, A. Liczbiński — B. Ufnalowski, Katalog planów miast polskich w zbiorach Zakładu Architektury Polskiej Politechniki Warszawskiej; z. 7, A. Tomczak, Katalog planów miasta Łęczycy, Warszawa 1962 (<i>Henryk Münch</i>)	159
Teksty źródłowe do ćwiczeń z historii Polski epoki feudalizmu, z. 1—2, opr. G. Labuda i B. Miśkiewicz, Poznań 1961 (<i>Kazimierz Myśliński</i>)	161
English Historical Documents, general director D. Douglas, t. I—II, VIII—XII/1, London 1953—1959 (<i>Ryszard Walczak</i>)	162
Древние и средневековые источники по этнографии и истории народов Африки южнее Сахары. Арабские источники VII—X веков, подг. текста и переводы Л. Е. Куббеля и В. В. Матвеева, Москва—Ленинград 1960 (<i>Tadeusz Lewicki</i>)	162
J. Kejř, Les manuscrits du Décret de Gratien dans les bibliothèques tchécoslovaques, Studia Gratiana 8 (1962) (<i>Adam Vetulani</i>)	165

A. Lhotsky, Österreichische Historiographie, Wien 1962 (<i>Marian Biskup</i>)	167
G. Misch, Studien zur Geschichte der Autobiographie, cz. 1–5, Nachrichten d. Akademie d. Wissenschaften in Göttingen, Phil. hist. Kl., 1954–1960 (<i>Brygida Kürbisówna</i>)	168
Труды Отдела древнерусской литературы 17 (1961) (<i>Andrzej Poppe</i>)	169
Полное собрание русских летописей, т. XXVII. Никаноровская летопись — Сокращенные летописные своды конца XV века, Москва—Ленинград 1962 (<i>Kazimierz Nesteruk</i>)	170
Н. Н. Воронин, О времени и месте включения в летопись сочинений Владимира Мономаха, Историко-археологический сборник (А. В. Арциховскому), Москва 1962 (<i>Andrzej Poppe</i>)	171
Ян Длугош, Грюнвальдская битва. Изд. подг. Г. А. Стратановский — Б. В. Казанский — Л. В. Разумовская, Москва—Ленинград 1962 (<i>Stefan M. Kuczyński</i>)	173
S. Bełch, Paweł Włodkowic jako historyk i jego wpływ na Długosza, Teki Historyczne 10 (1959) (<i>Jacek Wiesiołowski</i>)	174
F. W. Wentzlaff-Eggebert, Kreuzzugsdichtung des Mittelalters, Berlin 1960 (<i>Brygida Kürbisówna</i>)	175
Polskie wierszowane legendy średniowieczne, wyd. i opr. S. Wierczyński i W. Kuraszkiwicz ze współudziałem A. Sławskiej, Wrocław—Warszawa—Kraków 1962 (<i>Brygida Kürbisówna</i>)	176
Epitaphium Zavisii Nigri et Hedvigis Wladislawi Jagellonis filiae, ed. Ch. Weysenhoff, Varsoviae 1961 (<i>Henryk Kowalewicz</i>)	177
Mikołaj Krzysztof Radziwiłł „Sierotka“, Podróż do Ziemi Świętej, Syrii i Egiptu 1582–1584, opr. L. Kukulski, Warszawa 1962 (<i>Jarema Maciszewski</i>)	179
S. Grzybowski, Teki Naruszewicza „Acta regum et populi Poloni“, Wrocław 1960 (<i>Jerzy Michalski</i>)	180
H. Fichtenau, Arenga. Spätantike und Mittelalter im Spiegel von Urkundenformeln, MIÖG Ergbd. XVIII, Graz—Köln 1957 (<i>Brygida Kürbisówna</i>)	183
Regesta regum Scottorum, t. I, The Acts of Malcolm IV King of Scots, 1153–1165, together with Scottish Royal Acts prior to 1153, coll. and ed. by G. W. S. Barrow, Edinburgh 1960 (<i>Ryszard Walczak</i>)	184
Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikái jegyzéke—Regesta regum stirpis Arpadianae critico-diplomatica, [red.] I. Szentpétery, t. I—II z. 1, Budapest 1923–1943; t. II z. 2–3, [ed.] I. Borsa, Budapest 1961 (<i>Karol Mórański</i>)	185
Pommersches Urkundenbuch, t. VIII, 1331–1335, hrgb. v. E. Assmann; t. IX, Register zu Band VII—VIII (1326–1335), bearb. v. B. Poschmann, Köln—Graz 1961–1962 (<i>Gerard Labuda</i>)	186
I. Hlaváček, Studie k diplomacie Václava IV. I—IV, VI [1960–1963] (<i>Maria Bielínska</i>)	187
Lustracja poradnlęgo i rejestr łanów województw brzesko-kujawskiego i inowrocławskiego z roku 1489, wyd. J. Senkowski, Teki Archiwalne, z. 7, Warszawa 1961 (<i>Zenon Guldón</i>)	189
The Tudor Constitution. Documents and Commentary, ed. and intr. by G. R. Elton, Cambridge 1960 (<i>Henryk Zins</i>)	191
Correspondance secrète du comte Broglie avec Louis XV (1756–1774), publ. par D. Ozanam et M. Antoine, t. I—II, Paris 1956–1961 (<i>Jerzy Michalski</i>)	192
Jarosław Dąbrowski, Listy. Zebrał, wstępem i przypisami opatrzył R. Gerber, Warszawa 1960 (<i>Irena Pietrzak-Pawłowska</i>)	193
Inwentarz materiałów archiwalnych do dziejów rewolucji 1905–1907 r. na ziemiach polskich. T. I. [praca zbiorowa], Warszawa 1956; t. II cz. 1–2, t. III, opr. H. Rappaport, Warszawa 1956–1962 (<i>Ludwik Hass</i>)	194
A Berlin—Róma tengely kialakulása és Ausztria annexiója 1936–1938, [ed. L. Kerekes], Budapest 1962 (<i>Karol Mórański</i>)	196
U. Scheil, Zur Genealogie der einheimischen Fürsten von Rügen, Köln—Graz 1962 (<i>Gerard Labuda</i>)	197
G. Heinrich, Die Grafen von Arnstein, Mitteldeutsche Forschungen 21(1961) (<i>Kazimierz Jasiński</i>)	198
P. Chauvet, Les ouvriers du livre en France des origines à la Révolution de 1789, Paris 1959 (<i>Kazimiera Maleczyńska</i>)	201
Б. А. Рыбаков, Календарь IV в. из земли Полян, Советская археология 4 (1962) (<i>Zbigniew Wielgosz</i>)	202

Zapiski krytyczne i sprawozdania

R. Morghen, L'opera delle Deputazioni e Società di storia patria per la formazione della coscienza unitaria, Atti del Convegno delle Deputazioni e Società di storia patria, Bari [1963] (<i>A. G.</i>)	205
S. Hellmann, Ausgewählte Abhandlungen zur Historiographie und Geistesgeschichte des Mittelalters, hrgb. u. eingel. v. H. Beumann, Weimar 1961 (<i>G. L.</i>)	205
J. Białostocki, Teoria i twórczość. O tradycji i inwencji w teorii sztuki i ikonografii, Poznań 1961 (<i>B. K.</i>)	206
И. М. Кауфман, Терминологические словари — библиография, Москва 1961 (<i>A. P.</i>)	206
E. Brinckmeier, Glossarium diplomaticum, Neudruck der Ausgabe 1856–63, t. I—II, Aalen 1961 (<i>R. W.</i>)	207
Jahresberichte f. Deutsche Geschichte, NF 7/8. Jg. 1955/56, hrgb. v. d. Arbeitsgruppe d. Instituts f. Geschichte a. d. Deutschen Akademie d. Wissenschaften zu Berlin, Berlin 1962 (<i>G. L.</i>)	207
W. Bonser, An Anglo-Saxon and Celtic Bibliography (450–1087), cz. 1–2, Oxford 1957 (<i>R. W.</i>)	207
Svensk historisk bibliografi, 1959, utg. av Svenska historiska föreningen genom P. Elstrand, Stockholm 1961 (<i>St. P.</i>)	208
Bibliografi til Norges historie, 1956–1957, 1958–1959, av H. F. Myckland, Oslo 1959–1960 (<i>St. P.</i>)	208
J. Vallinkoski — H. Schaumann, Suomen historiallinen bibliografia 1544–1900, Helsinki 1961 (<i>St. P.</i>)	209
E. Mullins, Text and Callendars. An Analytical Guide to Serial Publications, London 1958 (<i>R. W.</i>)	209

M. H. Тихомиров, Краткие заметки о летописных произведениях в рукописных собраниях Москвы, Москва 1962 (A. P.)	210
Feodalinių žemes valdų Lietuvoje inventorių aprašymas, sudarė V. Abramavičius, Vilnius 1963 (J. O.)	210
Guide to Photocopied Historical Materials in the United States and Canada, ed. by R. W. Hals, Jr., Ithaca [1961] (S. K. K.)	211
Inwentarz rękopisów Biblioteki Kórnickiej, z. 2. Poznań 1963 (J. W.)	211
Inkunabuly Biblioteki Jagiellońskiej, opr. A. Lewicka-Kamińska, Kraków 1962 (J. W.)	212
B. Kocowski, Katalog inkunabulów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu, cz. 1–2, Wrocław 1959–1962 (J. W.)	212
Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. Katalog rękopisów, sygn. 1811–2148, opr. Z. Jabłoński i A. Preisner, Wrocław–Warszawa–Kraków 1962 (J. W.)	213
Catalogue des manuscrits en écriture latine portant des indications de date de lieu ou de copiste, par Ch. Samaran et R. Marichal. T. I. Musée Condé et bibliothèques parisiennes. Notices établis par M. Garand et J. Metman, avec le concours de M. T. Vernet, Paris 1959 (B. K.)	213
Liber cartularis s. Petri principis apostolorum monasterii Romanensis, Einl. v. A. Bruckner. Umbrae Codicum Occidentalium, t. VI, Amsterdam 1962 (S. M. S.)	213
Early English Manuscripts in Facsimile, editors B. Colgrave, K. Malom, K. Schibbye, t. I–X, Copenhagen 1951–1960 (R. W.)	214
Early Icelandic Manuscripts in Facsimile, general director J. Helgason, editorial board: S. Nordal, D. Strömbäck, M. Olsen, t. I–III, Copenhagen 1958–1961 (R. W.)	215
The Faber Library of Illuminated Manuscripts, ed. by W. Oakshott, t. I–VI, London 1959–1961 (R. W.)	215
D. Diringier, The Illuminated Book, its History and Production, London [1958] (R. W.)	215
Mittelalterliche Buchmalerei in Sammlungen volksdemokratischer Länder mit einer Einführung v. G. Reimann u. H. Büttner, Leipzig 1961 (J. W.)	216
G. Cames, Otton III et ses hauts dignitaires sur les miniatures de Bamberg et de Munich, Scriptorium 16 (1962) (K. M.)	216
Vecenegin Evangelistar—Evangeliarium Vecenegae. V. Novak, Notae palaeographicae; B. Telebaković—Pecarski, Notae artis illuminatoriae, Starina 51(1962) (A. G.)	216
V. Novak, Pojava i proširenje karolinške minuskule u Dalmaciji, Glas 205 (1963) (A. G.)	217
H. Jentzen, Das Wort als Bild in der frühmittelalterlichen Buchmalerei, w: Über den gotischen Kirchraum u. andere Aufsätze, Berlin 1951 (A. G.)	217
M. Flodr, Skriptorium olomoucké, Praha 1960 (A. Gqs.)	217
Cetinjski ljetopis, [wyd.] N. S. Martinović, Cetinje 1962 (T. W.)	217
C. F. Bühler, The Fifteenth-Century Book. The Scribes, the Printers, the Decorators, Philadelphia 1960 (R. W.)	218
Epistulae S. Desiderii Cadurcensis, ed. D. Norberg, Stockholm 1961 (A. G.)	218
Р. М. Бартикян, Источники для изучения истории павликанского движения, Ереван 1961 (T. W.)	218
R. Aitzetmüller, Das Hexameron des Exarchen Johannes, t. I–II, Graz 1958–1960 (T. W.)	218
R. Picchio, Compilazione e trama narrativa nelle „Vite“ di Costantino e Metodio, Ricerche Slavistiche 8(1960) (W. S.)	219
Рашид-ад-Дин. Сборник летописей, т. I. Перевод из персидского Ю. П. Верховского, примечания Ю. П. Верховского и Б. И. Панкратова, ред. И. П. Петрушевского, Москва—Ленинград 1960 (W. S.)	219
W. Maisel, Poznański rękopis Summy Rajmunda Partenopejczyka, Czasopismo Prawno-Historyczne 12(1960); A. Vetulani, Fragment Summy Rajmunda w rękopisie warszawskim, ibidem 14 (1962) (B. K.)	220
A. Lhotsky, Thomas Ebendorfer. Ein österreichischer Geschichtsschreiber, Theologe und Diplomat des 15. Jahrhunderts, Stuttgart 1957 (M. B.)	220
R. H. Bautier, Leçon d'ouverture du cours de diplomatique à l'École des Chartes, Bibliothèque de l'École des Chartes 119 (1961) (A. G.)	220
M. Fauroux, Recueil des actes des ducs de Normandie (911–1066), Caen 1961 (T. M.)	220
M. Zarb, Les privilèges de la ville de Marseille du X ^e siècle à la Révolution, Paris 1961 (D. P.)	221
A. Verhulst — M. Gysseling, Le Compte Général de 1187 connu sous le nom de „Gros Brief“, et les institutions financières du comte de Flandre au XII ^e siècle, Bruxelles 1962 (A. G.)	221
M. Martens, Le censier ducal, pour une partie de la circonscription de Louvain en 1366, Bruxelles 1962 (A. G.)	222
Z. Peckowski, Nieznane dokumenty miechowskie, Małopolskie Studia Historyczne 5(1962) (A. Gqs.)	222
K. H. Rexroth, Die Entstehung der städtischen Kanzlei in Konstanz, Archiv f. Diplomatik 5/6(1959/1960) (J. Zw.)	222
M. Friedberg, Kancelaria miasta Kazimierza pod Krakowem 1335–1802, Archeion 36(1962) (A. Gqs.)	223
J. Obłąk, Statuty warmińskiej kapituły katedralnej (w rozwoju historycznym), Warmińskie Wiadomości Diecezjalne 16(1961) (J. Sz.)	223
L. Białkowski, Najstarsze zapiski ziemskie lubelskie z r. 1409, Teki Archiwalne, z. 7, Warszawa 1961 (A. Gqs.)	223
U. Heyd, Ottoman Documents on Palestine 1552–1615, Oxford 1960 (A. Dz.)	224
Le Livre du Recteur de l'Académie de Genève (1559–1878), publié sous la direction de S. Stelling-Michaud T. I, Le texte, Genève 1959 (A. D.)	224
V. Rau, Subsídios para o estudo do movimento dos portos de Faro e Lisboa durante o século XVII, Academia Portuguesa de Historia—Anais, ser. II, 5 (1954) (A. G.)	225

Guillaume Charles Faipoult, Mémoire statistique du département de l'Escaut, ingeleid door P. Deprez, Gent 1960 (<i>A. Z.</i>)	225
W. G. Neukam, Eine Restitution an den Bamberger Domschatz am Ende des 11. Jahrhunderts, Bericht d. Historischen Vereins f. d. Pflege der Geschichte des ehemaligen Fürstbistums Bamberg 92 (1952–1953) (<i>K. J.</i>)	226
H. Goetting, Die Gründung des Benediktinerklosters Clus, Braunschweigisches Jahrbuch 40(1959) (<i>K. J.</i>)	226
H. Paschke, Die Herzöge Conrad und Ladislaus von Schlesien und der Bischofstuhl von Bamberg, Bericht d. Historischen Vereins f. d. Pflege der Geschichte des ehemaligen Fürstbistums Bamberg 95(1957) (<i>K. J.</i>)	227
V. Laurent, Les sceaux byzantins du Médallier Vatican, Città del Vaticano 1962 (<i>T. W.</i>)	227
В. В. Кропоткин, Клады византийских монет на территории СССР, Москва 1962 (<i>T. W.</i>)	227
И. Г. Спасский, Талеры в русском денежном обращении 1654–1659 годов, Ленинград 1960 (<i>M. H.</i>)	228
G. Duveen – H. G. Stride, The History of the Gold Sovereign, London 1962 (<i>M. H.</i>)	228
Igołomia. T. I, Osada wczesnośredniowieczna, Wrocław–Warszawa–Kraków 1961 (<i>J. Gr.</i>)	229
M. Rubow-Kalähne, Matrikelkarten von Vorpommern 1692–1698 nach der schwedischen Landesaufnahme, Leipzig 1962 (<i>G. L.</i>)	229

Komunikaty

Repertorium fontium historiae medii aevi (<i>A. G. i B. K.</i>)	231
W sprawie publikacji akt sejmikowych stanów pruskich (<i>Anna Sucheni-Grabowska</i>)	231
Czechosłowackie zespoły archiwalne w publikacjach z lat 1951–1962 (<i>Ivan Hlaváček</i>)	232

SPIS ILUSTRACJI

Do art. J. Karwasińskiej:

I 1 Początek wiersza Quatuor immensi w rpisie Bibl. kapituły praskiej G. V.	26
I 2 Początek wiersza Quatuor immensi w rpisie Bibl. uniwersytetu w Pradze XIII D 20	27
Studnia na wewnętrznym dziedzińcu San Alesio. Postać obecna	28

Do art. F. Sikory:

I 1 Dokument fundacyjny klasztoru cysterek w Owińskach z roku 1252	70
--	----

Do art. Cz. Blocha:

I 1 Ręka I. Autograf Prądyńskiego	121
II 2 Ręka Ia. Autograf Prądyńskiego	122
III 3 Ręka II. Autograf żony Prądyńskiego, Emilii	123
IV 4 Ręka III. Autograf córki Prądyńskiego, Heleny	124
V 5 Ręka IV. Pismo sekretarza (nr 1)	131
VI 6 Ręka V. Pismo sekretarza (nr 2)	132
VI 7 Ręka VI. Fragment rpisu nr 37 późniejszej kopii Pamiętników	133

TABLE DES MATIÈRES

Articles et études

Stanisław Borowski, Le caractère et la classification des sources statistiques	1,12
Jadwiga Karwasińska, Études critiques sur les Vies de saint Adalbert évêque de Prague. IV. Versus de passione s. Adalberti	15,43
Antoni Gąsiorowski, Les plus anciennes chartes de la maison des hospitaliers de Saint-Jean à Poznań (Fin)	47,59
Franciszek Sikora, Remarques sur les chartes du monastère des cisterciennes à Owińska (Grande-Pologne) . . .	61,73
Jacek Wiesiołowski, Sędziwój (Sandivogius) de Czechel (1410 - 1476), un intellectuel de Grande-Pologne	75,103
Stanisław Grygiel, Essai d'une restitution de la partie disparue de la Chronique de Pologne de Bernard Wapowski	105,116

Discussions

Czesław Bloch, Remarques sur la méthode d'édition des textes. A propos des Mémoires du général Ignace Prądzyński, publiés par Bronislas Gembarzewski	117,136
Ryszard Przelaskowski, Vade-mecum d'histoire de l'historiographie polonaise. Projet de rédaction.	137,141
Oldřich Králík, Adalbertiana	143
Comptes rendus	147
Notes critiques	205
Communications	231

SPIS WSPÓŁPRACOWNIKÓW – LISTE DES COLLABORATEURS

	Maria Bielińska, Warszawa		Jerzy Michalski, Warszawa
<i>M. B.</i>	Marian Biskup, Toruń		Karol Mórawski, Warszawa
	Czesław Bloch, Lublin		Henryk Münch, Kraków
	Stanisław Borowski, Poznań		Kazimierz Myśliński, Lublin
<i>A. D.</i>	Alina Dziadoszówna, Warszawa		Kazimierz Nesteruk, Warszawa
<i>A. Dz.</i>	Andrzej Dziubiński, Warszawa	<i>Ź. O.</i>	Jerzy Ochmański, Poznań
<i>A. Gqs.</i>	Antoni Gąsiorowski, Poznań	<i>St. P.</i>	Stanisław Piekarczyk, Warszawa
<i>A. G.</i>	Aleksander Gieysztor, Warszawa		Irena Pietrzak-Pawłowska, Warszawa
<i>Ź. Gr.</i>	Jan Gromnicki, Kraków	<i>A. P.</i>	Andrzej Poppe, Warszawa
	Stanisław Grygiel, Kraków	<i>D. P.</i>	Danuta Poppe, Warszawa
	Zenon Guldon, Toruń		Ryszard Przelaskowski, Warszawa
<i>M. H.</i>	Marian Haisig, Wrocław		Bogdan Rutkowski, Warszawa
	Ludwik Hass, Warszawa		Franciszek Sikora, Kraków
	Ivan Hlaváček, Praha, ČSSR		Anna Sucheni-Grabowska, Warszawa
<i>K. Ź.</i>	Kazimierz Jasiński, Toruń	<i>W. S.</i>	Wincenty Swoboda, Poznań
	Jadwiga Karwasińska, Warszawa	<i>S. M. S.</i>	Stella Maria Szacherska, Warszawa
	Henryk Kowalewicz, Poznań	<i>Ź. Sz.</i>	Józef Szymański, Lublin
	Oldřich Králík, Olomouc, ČSSR		Adam Vetulani, Kraków
<i>S. K. K.</i>	Stefan Krzysztof Kuczyński, Warszawa	<i>R. W.</i>	Ryszard Walczak, Poznań
	Stefan M. Kuczyński, Łódź	<i>T. W.</i>	Tadeusz Wasilewski, Warszawa
<i>B. K.</i>	Brygida Kürbisówna, Poznań		Zbigniew Wielgosz, Poznań
<i>G. L.</i>	Gerard Labuda, Poznań		Jerzy Wielowiejski, Warszawa
	Tadeusz Lewicki, Kraków	<i>Ź. W.</i>	Jacek Wiesiołowski, Kórnik
	Jarema Maciszewski, Warszawa	<i>A. Z.</i>	Andrzej Zahorski, Warszawa
<i>K. M.</i>	Kazimiera Maleczyńska, Wrocław		Teresa Zielińska, Warszawa
	Karol Maleczyński, Wrocław		Henryk Zins, Lublin
<i>T. M.</i>	Tadeusz Manteuffel, Warszawa	<i>Ź. Zw.</i>	Janina Zwolińska, Warszawa

Państwowe Wydawnictwo Naukowe
Wydanie pierwsze. Nakład 500 + 100 egz.
Ark. wyd. 35,5. Ark. druk. 29,5. Papier
ilustr. kl. III, 80 g., 61 × 86. Oddano
do składu 14 X 1963 r. Podpisano do
druku 7 VII 1964 r. Druk ukończono
w lipcu 1964 r. Cena zł 112,—
Zam. 1943/63-O-8

Zakłady Graf. im. M. Kasprzaka, Poznań

Cena zł 112,—